TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2022. gada 20. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Imigrācijas politika – Direktīva 2003/109/EK – 9. panta 1. punkta c) apakšpunkts – Trešās valsts valstspiederīgā iegūtā pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšana – Prombūtne no Savienības teritorijas divpadsmit secīgus mēnešus ilga laikposma laikā – Šī prombūtnes laikposma pārtraukšana – Neregulāra un īslaicīga uzturēšanās Savienības teritorijā

Lietā C-432/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgericht Wien* (Vīnes Administratīvā tiesa, Austrija) iesniedza ar 2020. gada 28. augusta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 14. septembrī, tiesvedībā

ZK,

piedaloties

Landeshauptmann von Wien,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*] (referente), kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Pasers [*J. Passer*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] un N. Vāls [*N. Wahl*],

ģenerāladvokāts: P. Pikamēe [*P. Pikamäe*],

sekretārs: D. Diterts [*D. Dittert*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 15. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– ZK vārdā – *E. Drabek*, *Rechtsanwalt*,

– Austrijas valdības vārdā – *A. Posch*, kā arī *J. Schmoll* un *C. Schweda*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *C. Cattabriga* un *H. Leupold*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 21. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (OV 2004, L 16, 44. lpp.), 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp ZK un *Landeshauptmann von Wien* (Vīnes federālās zemes valdības vadītājs, Austrija) par pēdējā minētā atteikumu pagarināt ZK pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauju.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2003/109

3 Direktīvas 2003/109 2., 4., 6., 10. un 12. apsvērumā ir noteikts:

> "(2) Eiropadome tās īpašajā sanāksmē Tamperē 1999. gada 15. un 16. oktobrī noteica, ka trešo valstu pilsoņu juridiskais statuss jātuvina dalībvalstu pilsoņu juridiskajam statusam un ka personai, kas likumīgi nodzīvojusi dalībvalstī laikposmu, kurš vēl jānosaka, un kam ir pastāvīgas uzturēšanās atļauja, jāpiešķir virkne vienotu tiesību, kuras cik iespējams līdzinās Eiropas Savienības pilsoņu tiesībām.
>
> [..]
>
> (4) To trešo valstu pilsoņu integrācija, kas ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, ir ekonomiskās un sociālās kohēzijas – [EKL] paredzētā [Eiropas] Kopienas pamatmērķa – būtisks elements.
>
> [..]
>
> (6) Galvenajam kritērijam, lai iegūtu pastāvīgā iedzīvotāja statusu, būtu jābūt uzturēšanās ilgumam dalībvalsts teritorijā. Uzturēšanās laikam jābūt likumīgam un nepārtrauktam, lai pierādītu, ka persona ir nostiprinājusies valstī. Būtu jāparedz zināma elastība, lai varētu ņemt vērā apstākļus, kādos personai var būt uz laiku jāatstāj teritorija.
>
> [..]

(10) Jāparedz noteikumu kopums, kas reglamentē pieteikuma izskatīšanu par pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Šādai procedūrai jābūt efektīvai un pārraugāmai, ņemot vērā dalībvalstu pārvaldes iestāžu parasto darba slodzi, kā arī caurredzamai un taisnīgai, lai piedāvātu iesaistītajām personām atbilstošu tiesisko noteiktību. Tiem nevajadzētu būt līdzeklim, lai kavētu uzturēšanās tiesību īstenošanu.

[..]

(12) Lai izveidotu īstu instrumentu pastāvīgo iedzīvotāju integrācijai sabiedrībā, kurā tie dzīvo, pastāvīgajiem iedzīvotājiem ir jānodrošina vienlīdzīga attieksme ar dalībvalsts pilsoņiem dažādos ekonomikas un sociālos jautājumos saskaņā ar šajā direktīvā noteiktajiem attiecīgiem nosacījumiem."

4 Šīs direktīvas 1. pantā ir noteikts:

"Ar šo direktīvu paredz:

a) nosacījumus pastāvīgā iedzīvotāja statusa piešķiršanai un atsaukšanai, ko piešķir dalībvalsts attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kuri likumīgi dzīvo tās teritorijā, un ar to saistītajām tiesībām un

b) uzturēšanās nosacījumus dalībvalstīs, kas nav dalībvalsts, kurā trešo valstu pilsoņiem piešķirts pastāvīgā iedzīvotāja statuss."

5 Minētās direktīvas 2. pantā "Definīcijas" ir noteikts:

"Šajā direktīvā:

[..]

b) "pastāvīgais iedzīvotājs" ir jebkurš trešās valsts pilsonis ar pastāvīgā iedzīvotāja statusu, kā paredzēts 4. līdz 7. pantā;

[..]."

6 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 4. pantu "Uzturēšanās ilgums":

"1. Dalībvalstis piešķir pastāvīgā iedzīvotāja statusu tiem trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi un nepārtraukti tās teritorijā nodzīvojuši piecus gadus tieši pirms attiecīgā pieteikuma iesniegšanas.

[..]

3. Prombūtnes periodi no attiecīgās dalībvalsts teritorijas nepārtrauc 1. punktā minēto periodu, un tos ņem vērā, to aprēķinot, ja prombūtnes periodi ir īsāki par sešiem secīgiem mēnešiem un kopā nepārsniedz 10 mēnešus 1. punktā minētajā periodā.

[..]"

7 Direktīvas 2003/109 7. panta "Pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšana" 1. punktā ir noteikts:

"Lai iegūtu pastāvīgā iedzīvotāja statusu, attiecīgais trešās valsts pilsonis iesniedz pieteikumu tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā viņš/viņa dzīvo. [..]"

8 Šīs direktīvas 8. pantā "Pastāvīgā iedzīvotāja [ES] uzturēšanās atļauja" ir paredzēts:

"1. Pastāvīgā iedzīvotāja statuss ir pastāvīgs saskaņā ar 9. pantu.

2. Dalībvalstis pastāvīgajiem iedzīvotājiem izsniedz pastāvīgā iedzīvotāja [ES] uzturēšanās atļauju. Atļauja ir derīga vismaz piecus gadus; pēc derīguma termiņa beigām to automātiski atjauno, vajadzības gadījumā iesniedzot pieteikumu.

[..]"

9 Šīs pašas direktīvas 9. pantā "Statusa atsaukšana vai zaudēšana" ir noteikts:

"1. Pastāvīgajiem iedzīvotājiem vairs nav tiesību saglabāt pastāvīgā iedzīvotāja statusu šādos gadījumos:

[..]

c) prombūtnes gadījumā no [Savienības] teritorijas uz 12 secīgiem mēnešiem.

2. Atkāpjoties no 1. punkta c) apakšpunkta, dalībvalstis var paredzēt, ka prombūtne, kas pārsniedz 12 secīgus mēnešus īpašu vai ārkārtas iemeslu dēļ, neliek atcelt vai zaudēt statusu.

[..]

5. Attiecībā uz gadījumiem, kas minēti 1. punkta c) apakšpunktā un 4. punktā, dalībvalstis, kuras piešķirušas statusu, paredz atvieglotu kārtību pastāvīgā iedzīvotāja statusa atkārtotai iegūšanai. [..]"

10 Direktīvas 2003/109 11. pantā "Vienlīdzīga attieksme" ir paredzēts:

"1. Pastāvīgie iedzīvotāji saņem vienlīdzīgu attieksmi ar pilsoņiem attiecībā uz:

[..]

b) izglītību un arodmācībām, ieskaitot mācību stipendijas saskaņā ar valsts tiesību aktiem;

[..]

d) sociālo nodrošināšanu, sociālo palīdzību un sociālo aizsardzību, kā noteikts valsts tiesību aktos;

e) nodokļu priekšrocībām;

f) piekļuvi precēm un pakalpojumiem un preču un pakalpojumu piegādi, kas pieejami sabiedrībai, ieskaitot mājokļa ieguves kārtību;

g) biedrošanās brīvību un piederību organizācijai, dalību organizācijā, kas pārstāv darba ņēmējus vai darba devējus, vai jebkurā organizācijā, kuras locekļi ir iesaistīti īpašā darbā, ieskaitot šo organizāciju piešķirtos labumus, neskarot valsts likumdošanas aktus par sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību;

[..].

2. Attiecībā uz 1. punkta b), d), e), f) un g) apakšpunkta noteikumiem attiecīgā dalībvalsts var piešķirt vienlīdzīgu attieksmi tikai gadījumos, ja pastāvīgā iedzīvotāja vai viņa ģimenes locekļu, kuriem pastāvīgais iedzīvotājs pieprasa pabalstus, reģistrētā vai parastā dzīvesvieta atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

[..]"

Direktīva 2004/38/EK

11 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.), 16. panta 4. punktā ir noteikts:

"Tiklīdz pastāvīgas uzturēšanās tiesības ir iegūtas, tās var zaudēt tikai tad, ja prombūtne no uzņēmējas dalībvalsts ir ilgāka par diviem secīgiem gadiem."

Austrijas tiesības

12 Šai lietai nozīmīgās šīs valsts tiesību normas ir ietvertas 2005. gada 16. augusta *Bundesgesetz über die Niederlassung und den Aufenthalt in Österreich* (*Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz – NAG*) (Likums par dzīvesvietu un uzturēšanās tiesībām; *BGBl.* I, 100/2005), redakcijā, kas piemērojama pamatlietai (turpmāk tekstā – "*NAG*").

13 *NAG* 2. panta 7. punkts ir formulēts šādi:

"Īslaicīga uzturēšanās iekšzemē un ārvalstīs, piemēram, apmeklējuma nolūkā, nepārtrauc uzturēšanās vai apmešanās laikposmu, kas nepieciešams, lai iegūtu (vai atsauktu) tiesības uz uzturēšanās atļauju. [..]"

14 *NAG* 20. panta "Uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš" 3. un 4. punktā ir paredzēts:

"(3) Pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļaujas [..] turētājs Austrijā var uzturēties bez termiņa ierobežojuma, nepārkāpjot ar uzturēšanās atļauju saistītā dokumenta ierobežoto derīguma termiņu. Šo dokumentu izsniedz uz pieciem gadiem un [..] pēc pieprasījuma atjauno arī pēc tā termiņa beigām [..].

(4) Šā panta 3. punktā minētā uzturēšanās atļauja zaudē spēku, ja ārvalstnieks ilgāk nekā divpadsmit secīgus mēnešus uzturas ārpus [Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ)]. Īpaši vērā ņemamu apsvērumu, piemēram, nopietnas slimības, sociālo pienākumu izpildes vai obligātajam militārajam dienestam vai civildienestam pielīdzināma dienesta, dēļ ārvalstnieks var uzturēties ārpus EEZ līdz

24 mēnešiem, ja viņš iepriekš par to ir paziņojis kompetentajai iestādei. Ja ārvalstniekam ir tiesiski pamatotas intereses, kompetentajai iestādei uz pieteikuma pamata ir jānosaka, ka uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš nav beidzies. Pienākums iesniegt pierādījumus par uzturēšanos EEZ ir ārvalstniekam.

[..]"

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

15 2018. gada 6. septembrī Kazahstānas valstspiederīgais ZK Vīnes federālās zemes valdības vadītājam iesniedza pieteikumu savas ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa pagarināšanai. Šis pēdējais minētais ar 2019. gada 9. jūlija lēmumu noraidīja šo pieteikumu.

16 2019. gada 12. augustā ZK šo lēmumu pārsūdzēja iesniedzējtiesā.

17 Iesniedzējtiesa norāda, ka, lai gan nav strīda par to, ka prasītājs pamatlietā laikposmā no 2013. gada augusta līdz 2018. gada augustam, kā arī vēlāk nekad nav uzturējies ārpus Savienības teritorijas divpadsmit secīgus mēnešus vai vairāk, nav arī strīda, ka šajā laikposmā viņš šajā teritorijā ir bijis tikai dažas dienas gadā. Vīnes federālās zemes valdības vadītājs šo pēdējo minēto apstākli ir atzinis par pamatu atteikt prasītāja pamatlietā lūgto ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļaujas pagarināšanu.

18 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka prasītājs pamatlietā iesniedzējtiesā ir iesniedzis Eiropas Komisijas legālās migrācijas ekspertu grupas sagatavoto juridisko analīzi, saskaņā ar kuru Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētais nosacījums par prombūtni no Savienības teritorijas ir jāinterpretē šauri, proti, tādējādi, ka vienīgi divpadsmit secīgus mēnešus ilga fiziska prombūtne no šīs teritorijas izraisa šajā tiesību normā paredzēto pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšanu un ka šajā ziņā nav nozīmes tam, vai pastāvīgais iedzīvotājs attiecīgajā laikposmā turklāt ir faktiski atradies šajā teritorijā vai izveidojis tajā savu pastāvīgo dzīvesvietu.

19 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šāds vērtējums, kuram tā sliecas piekrist, atbalsta prasītāja argumentāciju. Proti, ja piekristu šai analīzei, pietiktu ar īsiem uzturēšanās laikposmiem vai pat tikai dažām dienām gadā, kā tas ir šajā gadījumā, lai varētu izslēgt Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanu, un līdz ar to prasītājs saglabātu savu pastāvīgā iedzīvotāja statusu.

20 Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Wien* (Vīnes Administratīvā tiesa, Austrija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas [2003/109] 9. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka jebkura pastāvīgā iedzīvotāja – trešās valsts valstspiederīgā fiziska uzturēšanās [Savienības] teritorijā divpadsmit secīgu mēnešu posmā, pat ja tā ir bijusi īsa, izslēdz šajā normā paredzēto pastāvīgā iedzīvotāja [..] tiesiskā statusa zaudēšanas iespējamību?

2) Ja Tiesas atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša: kādas kvalitatīvās un/vai kvantitatīvās prasības ir izvirzāmas tam, lai apliecinātu uzturēšanos [Savienības] teritorijā secīgu divpadsmit mēnešu posmā un tādējādi novērstu pastāvīgā iedzīvotāja – trešās valsts valstspiederīgā statusa zaudēšanu? Vai uzturēšanās [Savienības] teritorijā secīgu divpadsmit

mēnešu posmā izslēdz pastāvīgā iedzīvotāja – trešās valsts valstspiederīgā statusa zaudēšanu vienīgi tad, ja attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā pastāvīgā dzīvesvieta vai viņa galveno interešu centrs šajā laikposmā bija [Savienības] teritorijā?

3) Vai dalībvalstu tiesību normas, kurās noteikts, ka trešās valsts valstspiederīgais var zaudēt savu pastāvīgā iedzīvotāja tiesisko statusu, ja divpadsmit secīgu mēnešu posmā viņš gan uzturējās [Savienībā], tomēr viņam tur nebija nedz pastāvīgās dzīvesvietas, nedz viņa galveno interešu centra, ir saderīgas ar Direktīvas [2003/109] 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu?"

Tiesvedība Tiesā

21 Iesniedzējtiesa lūdza, lai lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu tiktu piemērota Tiesas Reglamenta 107. pantā paredzētā steidzamības tiesvedība, tostarp norādot, ka prasītājs pamatlietā, kā arī viņa laulātā un viņu četri nepilngadīgie bērni, pēc jaunākajām ziņām, ir apmetušies uz dzīvi Apvienotajā Karalistē, pamatojoties uz šīs valsts uzturēšanās atļaujām, kuru derīguma termiņš ir vairāki gadi. Prasītājs pamatlietā tomēr vēloties pārcelties uz Austriju un pievienoties saviem ģimenes locekļiem ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, un saskaņā ar spēkā esošo valsts tiesisko regulējumu šajā nolūkā vispirms ir jākonstatē, ka prasītājam pamatlietā vēl aizvien ir tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu.

22 2020. gada 28. septembrī Tiesas trešā palāta pēc tiesneša referenta priekšlikuma, uzklausījusi ģenerāladvokātu, nolēma noraidīt šo pieteikumu, jo iesniedzējtiesa nebija pietiekami izklāstījusi apstākļus, kas ļautu konstatēt, ka ir steidzami lemt par šo lietu. Tādējādi šī tiesa tostarp nekonstatēja ne risku, ka prasītājs pamatlietā un viņa ģimenes locekļi tiks pakļauti izraidīšanas pasākumiem Apvienotajā Karalistē vai Austrijā, ne arī situāciju, kurā tiktu apdraudētas viņu pamattiesības, piemēram, tiesības uz ģimenes dzīvi.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

23 Ar saviem trim jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar jebkādu pastāvīgā iedzīvotāja fizisku klātbūtni Savienības teritorijā divpadsmit secīgu mēnešu laikposmā, pat ja šāda klātbūtne šajā laikposmā kopumā nepārsniedz vien dažas dienas, ir pietiekami, lai nepieļautu, ka šis pastāvīgais iedzīvotājs saskaņā ar šo tiesību normu zaudē savas tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu, vai arī, gluži pretēji, šī tiesību norma ir jāinterpretē tādējādi, ka tā ļauj dalībvalstīm pieprasīt, lai pastāvīgais iedzīvotājs – lai izvairītos no šo tiesību zaudēšanas – izpilda papildu nosacījumus, kā, piemēram, lai vismaz daļā no attiecīgā divpadsmit secīgu mēnešu laikposma viņa pastāvīgā dzīvesvieta vai galveno interešu centrs būtu bijis šajā teritorijā.

24 Iesākumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/109 4. panta 1. punktu dalībvalstis piešķir pastāvīgā iedzīvotāja statusu tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi un nepārtraukti tās teritorijā nodzīvojuši piecus gadus. Tomēr šī statusa iegūšana nav automātiska. Proti, saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 1. punktu attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam šajā nolūkā ir jāiesniedz pieteikums tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā viņš dzīvo, turklāt šim pieteikumam ir jāpievieno dokumentāri pierādījumi, kuri apliecina, ka viņš atbilst minētās direktīvas 4. un 5. pantā izklāstītajiem nosacījumiem. It īpaši saskaņā ar šīs pašas direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu viņam ir jāpierāda, ka viņam ir stabili, pastāvīgi un pietiekami

ienākumi, lai uzturētu sevi un savus ģimenes locekļus, neizmantojot attiecīgās dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmu (spriedums, 2019. gada 14. marts, Y. Z. u.c. (Krāpšana saistībā ar ģimenes atkalapvienošanos) (C-557/17, EU:C:2019:203, 59. punkts).

25 Šajā gadījumā nav strīda, ka prasītājs pamatlietā pēc tam, kad viņš bija ieguvis pastāvīgā iedzīvotāja statusu un Austrijā viņam bija izsniegta ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja saskaņā ar Direktīvas 2003/109 8. panta 2. punktu, laikposmā no 2013. gada augusta līdz 2018. gada augustam Savienības teritorijā atradās tikai dažas dienas gadā. Ņemot vērā šo apstākli, Vīnes federālās zemes valdības vadītājs atzina, ka ir uzskatāms, ka prasītājs pamatlietā šajā laikposmā bijis "prombūtnē" šīs direktīvas 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē un šāda prombūtne ir izraisījusi attiecīgās personas tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšanu, un līdz ar to viņš atteicās atjaunot uzturēšanās atļauju, kas apliecina šo statusu.

26 Tādējādi ir jāpārbauda šīs pēdējās minētās tiesību normas piemērošanas nosacījumi, it īpaši nosacījums par "prombūtnes" jēdzienu.

27 Šajā ziņā saskaņā ar Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu pastāvīgajiem iedzīvotājiem vairs nav tiesību saglabāt pastāvīgā iedzīvotāja statusu prombūtnes gadījumā no Savienības teritorijas uz divpadsmit secīgiem mēnešiem.

28 Tā kā šajā tiesību normā nav nevienas atsauces uz dalībvalstu tiesībām, tajā ietvertais jēdziens "prombūtne" ir jāsaprot kā autonoms Savienības tiesību jēdziens un vienveidīgi jāinterpretē tās teritorijā neatkarīgi no dalībvalstīs izmantotajām kvalifikācijām, ņemot vērā minētās normas formulējumu, kā arī tiesiskā regulējuma, kurā šī norma ir ietverta, mērķi un tā kontekstu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 3. oktobris, X (Pastāvīgie iedzīvotāji– Stabili, regulāri un pietiekami ienākumi), C-302/18, EU:C:2019:830, 26. punkts).

29 Pirmām kārtām, runājot par Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta formulējumu, ir jānorāda, ka daudzās šīs direktīvas valodu versijās šajā tiesību normā ir lietots termins, kas ir līdzvērtīgs terminam "prombūtne". Jēdziens "prombūtne", kāds tas ir ietverts minētajā tiesību normā un atbilstoši šī jēdziena ierastajai nozīmei ikdienas valodā, nozīmē attiecīgā pastāvīgā iedzīvotāja fizisku "neesamību" Savienības teritorijā. Tādējādi no šī jēdziena izriet, ka jebkura ieinteresētās personas fiziska klātbūtne šajā teritorijā pārtrauc šādu prombūtni.

30 Taisnība – kā apgalvo Austrijas valdība, pamatojot savu šīs tiesību normas interpretāciju, saskaņā ar kuru ir jāpieprasa, lai attiecīgās personas pastāvīgā dzīvesvieta vai viņas galveno interešu centrs būtu Savienības teritorijā, vācu valodas un nīderlandiešu valodas versijā Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā apzīmējuma, kurā izmantots vārds "prombūtne", vietā ir izmantoti izteikumi, kuros izmantoti darbības vārdi "*aufhalten*" un "*verblijven*". Tādējādi šīs versijas balstās uz uzturēšanos vai palikšanu Savienības teritorijā un līdz ar to atkarībā no konteksta varētu ietvert pastāvīgāku klātbūtni nekā jebkāda ilguma fiziska klātbūtne.

31 Tomēr šāda nianse, pirmkārt, neizslēdz to, ka šie izteicieni var attiekties arī uz vienkāršu fizisku neesamību [Savienības teritorijā], un, otrkārt, tā katrā ziņā ir jārelativizē, ciktāl arī šajās Direktīvas 2003/109 9. panta 2. punkta valodu versijās turklāt ir izmantoti attiecīgi termini "*Abwesenheit*" un "*afwezigheid*", kas atbilst jēdzienam "prombūtne".

32 Otrām kārtām, attiecībā uz kontekstu, kādā iekļaujas Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunkts, ir jānorāda, pirmkārt, ka Direktīvas 2003/109 8. pantā ir noteikts, ka pastāvīgā iedzīvotāja statuss ir pastāvīgs "saskaņā ar šīs direktīvas 9. pantu". Līdz ar to, tā kā vispārīgais princips ir šī statusa pastāvīgums, šis 9. pants ir jāinterpretē kā atkāpe un tātad šauri (pēc analoģijas attiecībā uz minētās direktīvas 11. panta 4. punktu skat. spriedumu, 2021. gada 10. jūnijs, *Land Oberösterreich* (Mājokļa pabalsts), C-94/20, EU:C:2021:477, 37. punkts). Šī prasība liecina pret minētā 9. panta plašu interpretāciju, saskaņā ar kuru ar pastāvīgā iedzīvotāja vienkāršu fizisku klātbūtni Savienības teritorijā nepietiek, lai pārtrauktu viņa prombūtni no šīs teritorijas.

33 Otrkārt, it īpaši no Direktīvas 2003/109 4. panta izriet, ka tad, kad šā sprieduma 29. punktā minētajās šīs direktīvas valodu versijās tā prasa attiecīgajai personai, lai tās klātbūtne attiecīgajā teritorijā pārsniegtu vien vienkāršu fizisku klātbūtni un tai būtu noteikts ilgums vai zināma stabilitāte, tajā tas ir precizēts *expressis verbis*, izmantojot attiecīgus formulējumus. Tādējādi šīs direktīvas 4. panta 1. punktā šajās valodu versijās ir izmantots darbības vārds "dzīvo" un precizēts, ka attiecīgajai personai saskaņā ar šo tiesību normu likumīgi un nepārtraukti ir jānodzīvo attiecīgās dalībvalsts teritorijā piecus gadus tieši pirms viņas pieteikuma iesniegšanas, neskarot prombūtnes laikposmus, kas ir pieļauti saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 3. punktu.

34 Taču šādi precizējumi nav ietverti Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā, kurā ir vienīgi definēts prombūtnes no Savienības teritorijas laikposms, kas izraisa tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšanu. Konkrēti, šajā tiesību normā it īpaši nav norādīts, ka, lai varētu pārtraukt šo prombūtni, ieinteresētās personas klātbūtnei šajā teritorijā būtu jābūt noteikta ilguma vai tai būtu jāpiemīt zināmai stabilitātei, piemēram, tādai, kas atbilstu tam, ka ieinteresētajai personai ir pastāvīgā dzīvesvieta vai interešu centrs minētajā teritorijā, pretēji tam, ko apgalvo Austrijas valdība. Turklāt minētajā tiesību normā nav paredzēti arī citi nosacījumi attiecībā uz šīs klātbūtnes ilgumu vai raksturu, it īpaši par "efektīvas un autentiskas saiknes" esamību attiecībā uz to pašu teritoriju, kā, piemēram, fakts, ka ieinteresētajai personai attiecīgajā dalībvalstī ir tās ģimenes locekļi vai īpašums, pretēji tam, ko apgalvo Komisija.

35 Tādējādi Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta konteksta pārbaude apstiprina interpretāciju, kas izriet no šīs tiesību normas formulējuma.

36 Trešām kārtām un visbeidzot, runājot par Direktīvas 2003/109 mērķi, pirmkārt, no tās 2., 4., 6. un 12. apsvēruma izriet, ka tās mērķis ir nodrošināt to trešo valstu valstspiederīgo integrāciju, kuri pastāvīgi un likumīgi ir apmetušies dalībvalstīs uz dzīvi, un šajā nolūkā tuvināt šo valstspiederīgo tiesības tām, kādas ir Savienības pilsoņiem, it īpaši – ieviešot vienlīdzīgu attieksmi ar Savienības pilsoņiem dažādos ekonomikas un sociālajos jautājumos (spriedums, 2019. gada 14. marts, Y. Z. u.c. (Krāpšana saistībā ar ģimenes atkalapvienošanos), C-557/17, EU:C:2019:203, 63. punkts). Lai minētie trešo valstu valstspiederīgie varētu izmantot šajā direktīvā paredzētās tiesības, viņiem saskaņā ar tās 4. panta 1. punktu tiek piešķirts pastāvīgā iedzīvotāja statuss.

37 Šāds mērķis apstiprina Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta interpretāciju, saskaņā ar kuru šie trešo valstu valstspiederīgie, kuri ar savu uzturēšanās ilgumu attiecīgās dalībvalsts teritorijā jau ir apliecinājuši savu saikni ar šo dalībvalsti, principā var, tāpat kā Savienības pilsoņi, brīvi pārvietoties un dzīvot arī ilgākos laikposmos ārpus Savienības teritorijas, un tas pats par sevi neizraisa viņu pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšanu – ar nosacījumu, ka viņi nav prombūtnē no šīs teritorijas visu šajā tiesību normā minēto divpadsmit mēnešus ilgo laikposmu.

38 Otrkārt, no Direktīvas 2003/109 10. apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies sasniegt šī sprieduma 36. punktā minēto mērķi, saskaņā ar procesuālajiem noteikumiem, kas reglamentē pieteikuma par šī statusa iegūšanu izskatīšanu, attiecīgajām personām nodrošinot atbilstošu tiesiskās drošības līmeni. Tādējādi tiesiskās drošības principam piešķirtajai nozīmei attiecībā uz minētā statusa iegūšanu noteikti ir jāattiecas arī uz tā zaudēšanu, jo tā padara šo iegūšanu par spēkā neesošu, kā tas turklāt ir apstiprināts Direktīvas 2003/109 sagatavošanas darbos, kuros ir uzsvērts, ka "pastāvīgā iedzīvotāja statusam ir jānodrošina maksimāla tiesiskā drošība tā īpašniekam" un "iemesli, kas pamato tā atsaukšanu, [ir] izsmeļoši jāuzskaita un jāreglamentē" (skat. Priekšlikumu Padomes direktīvai par to trešo valstu valstspiederīgo statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (COM(2001) 127, galīgā redakcija).

39 Šajā ziņā tiesiskās drošības princips, kas ir viens no vispārējiem Savienības tiesību principiem, tostarp prasa, lai tiesību normas būtu skaidras un precīzas un to sekas būtu paredzamas (spriedums, 2019. gada 13. februāris, *Human Operator*, C-434/17, EU:C:2019:112, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 Interpretēt Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu tādējādi, ka ikviena ieinteresētās personas fiziska klātbūtne Savienības teritorijā pārtrauc šīs personas prombūtni un līdz ar to ļauj izvairīties no tās pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšanas atbilstoši šai tiesību normai, nozīmē padarīt šī statusa saglabāšanu atkarīgu no skaidra, precīza un paredzama kritērija, kas attiecas uz vienkāršu objektīvu notikumu, un tādējādi šāda interpretācija ir visatbilstošākā, lai nodrošinātu attiecīgajām personām tiesiskās drošības līmeni.

41 Treškārt, runājot konkrētāk par šīs direktīvas 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta mērķi, ir jāuzskata, ka šīs tiesību normas mērķis ir novērst to, ka pastāvīgā iedzīvotāja statusu un ar to saistītās tiesības turpinātu izmantot trešo valstu valstspiederīgie, kuri ir apstākļos, kad šī statusa saglabāšana vairs nav lietderīga šī sprieduma 36. punktā minētā mērķa sasniegšanai.

42 Šajā ziņā Tiesa attiecībā uz Direktīvas 2004/38 16. panta 4. punktu ir atzinusi, ka šajā tiesību normā ir paredzēta Savienības pilsoņa pastāvīgas uzturēšanās tiesību zaudēšana, ja prombūtnes laikposmi no uzņēmējas dalībvalsts ir ilgāki par diviem secīgiem gadiem, un ka šādu pasākumu pamato tas, ka pēc šādas prombūtnes saikne ar uzņēmēju dalībvalsti ir vājinājusies (spriedums, 2011. gada 21. jūlijs, *Dias*, C-325/09, EU:C:2011:498, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Lai gan Direktīva 2003/109 un Direktīva 2004/38 atšķiras viena no otras pēc to priekšmeta un mērķiem, tomēr, kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 40.–43. punktā, šo direktīvu normas var tikt salīdzinātas un vajadzības gadījumā interpretētas analoģiski, un tas tostarp ir pamatots Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta un Direktīvas 2004/38 16. panta 4. punkta, kuri ir balstīti uz tādu pašu loģiku, gadījumā.

44 No tā izriet, ka, neskarot Direktīvas 2003/109 9. panta 2. punktā paredzēto iespēju, šī panta 1. punkta c) apakšpunktā galu galā ir paredzēta pastāvīgā iedzīvotāja statusa tiesību zaudēšana situācijās, kurās saikne, kas šo tiesību īpašniekam iepriekš pastāvējusi ar Savienības teritoriju, ir vājināta. Saskaņā ar šo tiesību normu tā tas ir tikai pēc prombūtnes no šīs teritorijas divpadsmit secīgu mēnešu laikposmā.

45 Līdz ar to Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta īpašais mērķis apstiprina šīs tiesību normas interpretāciju, saskaņā ar kuru, lai novērstu tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšanu, pietiek ar to, ka attiecīgais pastāvīgais valstspiederīgais divpadsmit secīgu mēnešu laikā pēc viņa prombūtnes sākuma ir bijis Savienības teritorijā, pat ja šāda klātbūtne nepārsniedz dažas dienas.

46 Ņemot to vērā, tāda pastāvīgā iedzīvotāja situācija, kurš Savienības teritorijā ir pavadījis dažas dienas gadā un tādējādi nav bijis prombūtnē divpadsmit secīgu mēnešu laikposmā, ir jānošķir no situācijas, kad pastāv norādes, saskaņā ar kurām šāds iedzīvotājs ir ļaunprātīgi izmantojis tiesības. Šajā gadījumā Tiesas rīcībā esošajos lietas materiālos nav neviena elementa, kas ļautu secināt, ka pastāvētu šāda tiesību ļaunprātīga izmantošana.

47 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar jebkādu pastāvīgā iedzīvotāja fizisku klātbūtni Savienības teritorijā divpadsmit secīgu mēnešu laikposma laikā, pat ja šāda klātbūtne šajā laikposmā nepārsniedz tikai dažas dienas, pietiek, lai neļautu šim iedzīvotājam zaudēt tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu saskaņā ar šo tiesību normu.

Par tiesāšanās izdevumiem

48 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, 9. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar jebkādu pastāvīgā iedzīvotāja fizisku klātbūtni Eiropas Savienības teritorijā divpadsmit secīgu mēnešu laikposma laikā, pat ja šāda klātbūtne šajā laikposmā nepārsniedz tikai dažas dienas, pietiek, lai neļautu šim iedzīvotājam zaudēt tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu saskaņā ar šo tiesību normu.

[Paraksti]